

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 539

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 23 iunie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE		
1.137.	— Ordin al ministrului sănătății pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului sănătății nr. 555/2020 privind aprobarea Planului de măsuri pentru pregătirea spitalelor în contextul epidemiei de coronavirus COVID-19, a Listei spitalelor care asigură asistența medicală pacienților testați pozitiv cu virusul SARS-CoV-2 în faza I și în faza a II-a și a Listei cu spitalele de suport pentru pacienții testați pozitiv sau suspecti cu virusul SARS-CoV-2	2-4
4.478.	— Ordin al ministrului educației și cercetării privind acordarea acreditării pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Postliceală „Auxila” din municipiul Mediaș	4-5
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE		
	Decizia nr. 31 din 2 martie 2020 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	6-15

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

ORDIN

pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului sănătății nr. 555/2020 privind aprobarea Planului de măsuri pentru pregătirea spitalelor în contextul epidemiei de coronavirus COVID-19, a Listei spitalelor care asigură asistența medicală pacienților testați pozitiv cu virusul SARS-CoV-2 în faza I și în faza a II-a și a Listei cu spitalele de suport pentru pacienții testați pozitiv sau suspecți cu virusul SARS-CoV-2

Văzând Referatul de aprobare al Direcției generale de asistență medicală și sănătate publică din cadrul Ministerului Sănătății nr. NT 4.295 din 23.06.2020,

având în vedere:

— prevederile Legii nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19;
— prevederile art. 16 alin (1) lit. a) și b) și ale art. 25 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. I. — Ordinul ministrului sănătății nr. 555/2020 privind aprobarea Planului de măsuri pentru pregătirea spitalelor în contextul epidemiei de coronavirus COVID-19, a Listei spitalelor care asigură asistența medicală pacienților testați pozitiv cu virusul SARS-CoV-2 în faza I și în faza a II-a și a Listei cu spitalele de suport pentru pacienții testați pozitiv sau suspecți cu virusul SARS-CoV-2, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 290 din 7 aprilie 2020, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. În anexa nr. 1 — Plan de măsuri pentru pregătirea spitalelor în contextul epidemiei de coronavirus COVID-19, la punctul IV „Triajul clinic-epidemiologic al pacienților”, secțiunea C „Criterii de externare pentru pacienții cu COVID-19” se modifică și va avea următorul cuprins:

„C. Criterii de externare pentru pacienții cu COVID-19

1. Externarea pacienților se va realiza în funcție de următoarele criterii clinice:

— Pacienți asimptomatici fără modificări biologice, hematologice, radiologice și fără factori de risc se vor transfera și interna în unitățile de izolare și tratament. Pacienții asimptomatici pot fi externați după minimum 10 zile de la internare. Testarea de control se va efectua în ziua 8 de la internare. Pacienții asimptomatici care sunt pozitivi la testul de control pot fi externați după 10 zile, cu condiția izolării la domiciliu până la împlinirea celor 14 zile ale perioadei de izolare care decurge de la momentul internării (respectiv 4 zile de la externare). Pacienții asimptomatici care sunt negativi la testul de control pot fi externați după 10 zile, fără a fi necesară izolarea la domiciliu. Monitorizarea stării de sănătate a pacientului pe perioada izolării la domiciliu se face de către medicul de familie, zilnic, prin sistemul de telemedicină. Pentru pacienții care nu sunt înscrși pe lista unui medic de familie, monitorizarea zilnică este efectuată de către direcția de sănătate publică județeană și a municipiului București.

— Pacienți asimptomatici cu factori de risc, precum și pacienții simptomatici care au forme ușoare vor fi internați în spitale de faza II sau suport. Aceștia pot fi externați după minimum 10 zile de la internare și lipsa febrei și ameliorarea simptomatologiei pentru cel puțin 72 de ore. Testarea de control se va efectua în ziua 8 de la internare. Pacienții asimptomatici care sunt pozitivi la testul de control pot fi externați după 10 zile,

dacă medicul curant consideră oportun pe baza criteriilor clinice, cu condiția izolării la domiciliu până la împlinirea celor 14 zile ale perioadei de izolare care decurge de la momentul internării (respectiv 4 zile de la externare). Pacienții asimptomatici care sunt negativi la testul de control pot fi externați după 10 zile, fără a fi necesară izolarea la domiciliu. Monitorizarea stării de sănătate a pacientului pe perioada izolării la domiciliu se face de către medicul de familie, zilnic, prin sistemul de telemedicină. Pentru pacienții care nu sunt înscrși pe lista unui medic de familie, monitorizarea zilnică este efectuată de către direcția de sănătate publică județeană și a municipiului București.

În cazul pacienților cu afecțiune renală care necesită dializă, aceștia vor fi menținuți internați până la 14 zile în vederea asigurării accesului la dializă (procedură care nu poate fi efectuată în condiții de izolare la domiciliu).

— Pacienții simptomatici cu forme medii sau severe vor rămâne în spitale de faza I sau II care au în structură secții de terapie intensivă sau în spitale suport, în cazul în care spitalele de faza I sau II nu au secții de terapie intensivă. Internarea trebuie să dureze până când sunt îndeplinite toate criteriile următoare: cel puțin 14 zile de la debutul simptomelor și lipsa febrei pentru cel puțin 72 de ore și ameliorarea simptomatologiei. Testarea de control se va efectua după îndeplinirea criteriilor mai sus menționate. Pacienții cu rezultat pozitiv la testul de control pot fi externați dacă medicul curant consideră oportun pe baza criteriilor clinice, cu indicații de izolare la domiciliu pentru o perioadă stabilită de medicul curant. Monitorizarea stării de sănătate a pacientului pe perioada izolării la domiciliu se face de către medicul de familie, zilnic, prin sistemul de telemedicină. Pentru pacienții care nu sunt înscrși pe lista unui medic de familie, monitorizarea zilnică este efectuată de către direcția de sănătate publică județeană și a municipiului București.

Personalul medical este obligat să utilizeze echipamentele individuale de protecție (PPE) conform normelor în vigoare pentru toți pacienții care se adresează serviciilor medico-chirurgicale, adaptat în funcție de riscul manoperelor efectuate la pacient.

2. Confirmarea afecțiunii COVID-19

Confirmarea afecțiunii COVID-19 se face prin identificarea ARN SARS CoV2 din produsele biologice recomandate.

Pentru pacienții simptomatici cu un test cu ARN SARS CoV2 nedetectabil se infirmă afecțiunea COVID-19.

Pacienții simptomatici și cu imagine radiologică/CT sugestivă, fără altă cauză aparentă, vor fi ținuti în izolare și li se va efectua al doilea test pentru detecția ARN SARS CoV2 la interval de circa 48 de ore de la testul 1.

Pacienții la care se infirmă afecțiunea COVID-19 vor fi externați sau transferați la alt spital pentru orice alte afecțiuni care necesită acordarea de îngrijiri medicale.”

2. În anexa nr. 2 — Lista spitalelor care asigură asistența medicală pacienților testați pozitiv cu virusul SARS-CoV-2 în faza I și în faza a II-a, în tabelul „Spitale — Faza a II-a”, poziția 25 se abrogă.

3. În anexa nr. 2 — Lista spitalelor care asigură asistența medicală pacienților testați pozitiv cu virusul SARS-CoV-2 în faza I și în faza a II-a, în tabelul „Spitale — Faza a II-a”, după poziția 38 se introduce o nouă poziție, poziția 39, cu următorul cuprins:

„39.	Buzău	Spitalul Județean de Urgență Buzău — Secția de boli infecțioase adulți și Secția de fiziologie”
------	-------	---

4. În anexa nr. 3 — Lista cu spitalele de suport pentru pacienții testați pozitiv sau suspecti cu virusul SARS-CoV-2, pozițiile 3, 4, 10, 14, 18, 21 și 22 se modifică și vor avea următorul cuprins:

„3	ARGEȘ	Spitalul Orășenesc «Sf. Spiridon Mioveni» — corp vechi	Spitalul Municipal Câmpulung	S.C. Nephrocare — S.R.L. Câmpulung — tura suplimentară
		Spitalul Județean de Urgență Pitești — Secția de boli infecțioase		Spitalul Județean de Urgență Pitești — cazuri grave și critice
		Spitalul Municipal Câmpulung — Secția de boli infecțioase, Secția de pediatrie și Corp central (patologii asociate pacienților suspecti sau pozitivi COVID-19)		
		Spitalul de Pediatrie Pitești — urgențe chirurgie pediatrică		
4	BACĂU	Spitalul Municipal «Sf. Ierarh dr. Luca» Onești	Spitalul Municipal «Sf. Ierarh dr. Luca» Onești	Toate centrele — tură suplimentară
		Spitalul „Prof. Dr. Eduard Apetrei” Buhuși — secția de boli infecțioase		Spitalul Municipal „Sf. Ierarh dr. Luca” Onești — cazuri grave și critice

10	BRAȘOV	Spitalul Județean de Urgență «Fogolyán Kristóf» Sfântu Gheorghe	Spitalul Județean de Urgență «Fogolyán Kristóf» Sfântu Gheorghe	Toate centrele — tură suplimentară
		Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov: Secția ATI cu circuit separat — 15 paturi în corpul central, Unitatea de primiri urgențe cu 10 posturi de lucru și Pavilion Tractorul Sanatoriul de Nevroze Predeal	Spitalul Clinic de Obstetrică Ginecologie «Dr. A. I. Sbârcea» Brașov (secția cu circuite separate)	Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov — Centrul de dializă — pacienți gravi și critici
		Spitalul Municipal Săcele Spitalul Orășenesc Rupea Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii Brașov Asociația Centrul Rezidențial pentru Vârștnci Maria — Sânpetru		

14	CONSTANȚA	Spitalul Municipal Medgidia	Spitalul Municipal Medgidia	Toate centrele — tură suplimentară Spitalul Clinic Județean de Urgență Constanța — Centrul de dializă — pacienți gravi și critici
----	-----------	-----------------------------	-----------------------------	---

18	DOLJ	Spitalul Clinic Municipal Filantropia — locațiile Sărari, Corneliu Coposu Spitalul CF Craiova — chirurgie generală Spitalul Clinic de Neuropsihiatrie Craiova — neurologie și psihiatrie Spitalul Clinic Județean de Urgență Craiova — pentru pacienți cu infarct miocardic acut, secții cu profil unic în județul Dolj, pacienții gravi care au nevoie de ATI și chirurgie generală.	Spitalul Clinic Municipal Filantropia — locația Sărari	Toate centrele — tură suplimentară Spitalul Clinic Județean de Urgență Craiova — pacienți gravi și critici
21	HARGHITA	Spitalul Municipal Odorheiu Secuiesc Spitalul Municipal Gheorgheni – Secția de Boli Infecțioase Spitalul Municipal Toplița	Spitalul Municipal Odorheiu Secuiesc	Toate centrele — tură suplimentară Spitalul Municipal Odorheiu Secuiesc — centru dedicat Spitalul Județean de Urgență Miercurea-Ciuc — cazuri grave și critice
22	HUNEDOARA	Spitalul Municipal Hunedoara Spitalul Municipal Orăștie Spitalul Municipal Lupeni Spitalul Municipal Vulcan Spitalul Orășenesc Hațeg	Spitalul Municipal Hunedoara	Toate centrele — tură suplimentară Spitalul Municipal Hunedoara — cazuri grave și critice”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul sănătății,
Horațiu Moldovan,
secretar de stat

București, 23 iunie 2020.
Nr. 1.137.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

O R D I N

privind acordarea acreditării pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Postliceală „Auxila” din municipiul Mediaș

Având în vedere prevederile art. 24 alin. (3) lit. c) și d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare, luând în considerare dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 22/2007 pentru aprobarea Metodologiei de evaluare instituțională în vederea autorizării, acreditării și evaluării periodice a organizațiilor furnizoare de educație, având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 21/2007 privind aprobarea Standardelor de autorizare de funcționare provizorie a unităților de învățământ preuniversitar, precum și a Standardelor de acreditare și de evaluare periodică a unităților de învățământ preuniversitar, ținând cont de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 844/2002 privind aprobarea nomenclatoarelor calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar, precum și durata de școlarizare, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrelor naționale al calificărilor, cu modificările și completările ulterioare, ținând cont de dispozițiile Ordinului ministrului educației naționale nr. 4.578/2014*), având în vedere prevederile Hotărârii Consiliului Local al Municipiului Mediaș privind modificarea anexei nr. 2 la HCL nr. 161/2017 privind aprobarea rețelei școlare a unităților de învățământ preuniversitar de pe raza municipiului Mediaș propuse să funcționeze în anul școlar 2017—2018, luând în considerare Hotărârea Consiliului Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar nr. 3 din 6.05.2020 privind propunerea de acordare a acreditării pentru unitățile de învățământ preuniversitar particular evaluate în perioada 13 februarie—6 martie 2020, în temeiul art. 15 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 24/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării,

ministrul educației și cercetării emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se acordă acreditarea pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Postliceală „Auxila”, cu sediul în municipiul Mediaș, Strada Metanului nr. 1, județul Sibiu, cod de identificare fiscală 42140077, pentru nivelul de

*) Ordinul ministrului educației naționale nr. 4.578/2014 nu a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

învățământ „postliceal” (nivel 3 avansat, conform Hotărârii Guvernului nr. 844/2002 privind aprobarea nomenclatoarelor calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar, precum și durata de școlarizare, cu modificările și completările ulterioare, respectiv nivel 5, conform Hotărârii Guvernului nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor, cu modificările și completările ulterioare), domeniul „sănătate și asistență pedagogică”, calificările profesionale „asistent medical generalist” și „asistent medical de farmacie”, limba de predare „română”, forma de învățământ „cu frecvență (zi)”, începând cu anul școlar 2020—2021, conform anexei care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Postliceală „Auxila” din municipiul Mediaș, acreditată potrivit dispozițiilor art. 1 din prezentul ordin, este persoană juridică de drept privat și de interes public, parte a sistemului național de învățământ, și beneficiază de toate drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

Art. 3. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Postliceală „Auxila” din municipiul Mediaș are obligația de a solicita evaluarea externă periodică în termen de maximum 5 ani de la obținerea acreditării, dar nu mai târziu de anul școlar 2024—2025.

Art. 4. — Personalul didactic, didactic auxiliar și personalul nedidactic din unitatea de învățământ preuniversitar particular autorizată, angajat conform prevederilor legii, se preia la

unitatea de învățământ preuniversitar particular acreditată Școala Postliceală „Auxila” din municipiul Mediaș.

Art. 5. — (1) Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Postliceală „Auxila” din municipiul Mediaș dispune de patrimoniu propriu, care nu poate fi înstrăinat sau diminuat și va fi utilizat numai în interesul învățământului.

(2) În cazul desființării, dizolvării sau lichidării, patrimoniul unității de învățământ preuniversitar particular acreditate Școala Postliceală „Auxila” din municipiul Mediaș revine fondatorilor.

Art. 6. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Postliceală „Auxila” din municipiul Mediaș este monitorizată și controlată periodic de către Ministerul Educației și Cercetării și Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Sibiu, în vederea verificării respectării standardelor care au stat la baza acreditării.

Art. 7. — Asociația „Pflege Kompetenzen Zentrum” din municipiul Mediaș, unitatea de învățământ preuniversitar particular acreditată Școala Postliceală „Auxila” din municipiul Mediaș, Direcția generală învățământ preuniversitar din Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, respectiv Inspectoratul Școlar Județean Sibiu vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 8. — Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației și cercetării,
Cristina Monica Anisie

București, 9 iunie 2020.
Nr. 4.478.

ANEXĂ

Județul Sibiu

Nr. crt.	Denumirea unității de învățământ	Nr. și data Ordinului ministrului/Decizia ISJ de autorizare	Hotărârea ARACIP de evaluare/data	Denumirea persoanei juridice inițiatoare	Adresa unității de învățământ, tel./ fax, e-mail	Nivelul de învățământ/ Nivelul de calificare	Profilul/ Domeniul	Domeniul pregătirii de bază	Calificarea profesională/ Specializarea	Limba de predare	Forma de învățământ	Nr. de clase școlarizate/ număr de elevi
1.	Școala Postliceală „Auxila”	4.578/10.09.2014	5/26.02.2020	Asociația „Pflege Kompetenzen Zentrum”	Municipiul Mediaș, Str. Metanului nr. 1, tel.: 0269/832303	Postliceal/ Nivel 3 avansat (conform Hotărârii Guvernului nr. 844/2002, cu modificările și completările ulterioare) Nivel 5 (conform Hotărârii Guvernului nr. 918/2013, cu modificările și completările ulterioare)	Sănătate și asistență pedagogică		Asistent medical generalist	Română	Cu frecvență (zi)	6/196
									Asistent medical de farmacie	Română	Cu frecvență (zi)	3/52
Capacitate maximă de școlarizare*) — 9 formațiuni de studiu/1 schimb (maximum 9 formațiuni de studiu/schimbul 2)												

*) Capacitatea de școlarizare reprezintă numărul maxim de formațiuni de studiu care pot fi școlarizate în două schimburi în sălile de clasă și cabinete (excluzând laboratoare, ateliere) la nivelul unității de învățământ.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 31**din 2 martie 2020**

Dosar nr. 2.989/1/2019

Laura-Mihaela Ivanovici — președintele Secției I civile —
președintele completului
Aurelia Rusu — judecător la Secția I civilă
Simona Lala Cristescu — judecător la Secția I civilă
Mihaela Paraschiv — judecător la Secția I civilă
Simona Gina Pietreanu — judecător la Secția I civilă
Elena Carmen Popoiag — judecător la Secția I civilă
Carmen Georgeta Negriță — judecător la Secția I civilă
Andrei Liana Constanda — judecător la Secția I civilă
Mihaela Tăbârcă — judecător la Secția I civilă
Mari Ilie — judecător la Secția I civilă
Mioara Iolanda Grecu — judecător la Secția I civilă
Georgeta Stegaru — judecător la Secția I civilă
Adina Georgeta Nicolae — judecător la Secția I civilă

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 2.989/1/2019 a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă raportat la art. XIX din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare (*Legea nr. 2/2013*), și ale art. 36 alin. (2) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Laura-Mihaela Ivanovici, președintele Secției I civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă, în Dosarul nr. 847/95/2019, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar s-a depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, ce a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept; a fost depus un memoriu *amicus curiae*.

6. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă a dispus, prin Încheierea din 29 octombrie 2019, în Dosarul nr. 847/95/2019, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la

următoarea chestiune de drept: *în interpretarea și aplicarea art. 22 și art. 34 din Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 255/2010), forma în vigoare la data exproprierii — 13 octombrie 2014, anterior modificării prin Legea nr. 233/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local (Legea nr. 233/2018), coroborate cu art. 21—27 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, republicată (Legea nr. 33/1994), despăgubirea stabilită în procedura prevăzută de legea specială, prin hotărâre judecătorească definitivă, este compatibilă sau nu cu aplicarea dispozițiilor art. 1.535 din Codul civil referitoare la daunele materiale în cazul obligațiilor bănești?*

8. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 15 noiembrie 2019, cu nr. 2.989/1/2019.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

9. *Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, cu modificările și completările ulterioare, forma în vigoare anterior modificării prin Legea nr. 233/2018*

Art. 22. — „(1) Expropriatul nemulțumit de cuantumul despăgubirii prevăzute la art. 19 se poate adresa instanței judecătorești competente în termenul general de prescripție, care curge de la data la care i-a fost comunicată hotărârea de stabilire a cuantumului despăgubirii, sub sancțiunea decăderii, fără a putea contesta transferul dreptului de proprietate către expropriator asupra imobilului supus exproprierii, iar exercitarea căilor de atac nu suspendă efectele hotărârii de stabilire a cuantumului despăgubirii și transferului dreptului de proprietate.

(2) Termenul în care moștenitorii expropriatului defunct se pot adresa instanței judecătorești curge de la data acceptării succesiunii.

(3) Acțiunea formulată în conformitate cu prevederile prezentului articol se soluționează potrivit dispozițiilor art. 21—27 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, în ceea ce privește stabilirea despăgubirii.

(4) Atât procedura de expropriere, cât și obiectivele de utilitate publică ce fac obiectul prezentei legi nu pot fi suspendate sau sistate la cererea vreunei persoane care invocă existența unor litigii privind posesia ori proprietatea imobilului expropriat.”

Art. 34. — „Dispozițiile prevăzute mai sus se completează în mod corespunzător cu prevederile Legii nr. 33/1994, precum și cu cele ale Codului civil și ale Codului de procedură civilă, în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi.”

10. *Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, republicată*

Art. 21. — „(1) Soluționarea cererilor de expropriere este de competența tribunalului județean sau a Tribunalului București în raza căruia este situat imobilul propus pentru expropriere.

(2) Tribunalul va fi sesizat de expropriator pentru a se pronunța cu privire la expropriere, în cazul în care nu s-a făcut întâmpinare împotriva propunerii de expropriere sau dacă această cale de atac a fost respinsă în condițiile art. 18—20.”

Art. 22. — „Președintele instanței va fixa termen și va dispune citirea proprietarilor sau, după caz, a posesorilor, a altor titulari de drepturi reale sau a oricăror persoane cunoscute care pot justifica un interes legitim asupra imobilelor propuse a fi expropriate.”

Art. 23. — „(1) Soluționarea cererii de expropriere se face cu participarea obligatorie a procurorului.

(2) Instanța va verifica dacă sunt întrunite toate condițiile cerute de lege pentru expropriere și va stabili cuantumul despăgubirilor și suma convenită fiecărei părți din cele menționate la art. 22. Hotărârea este supusă căilor de atac prevăzute de lege.”

Art. 24. — „(1) În cazul în care părțile se învoiesc în fața instanței asupra expropriării și asupra despăgubirii, aceasta va lua act de învoială și va pronunța o hotărâre definitivă.

(2) Atunci când părțile sau numai unele dintre acestea se învoiesc doar cu privire la expropriere, dar nu și asupra despăgubirii, instanța va lua act de învoială și va stabili despăgubirea.

(3) În cazul în care una sau mai multe părți titulare de drepturi asupra imobilelor, deși legal citate, nu s-au prezentat, instanța va putea hotărî în lipsă.

(4) În cazul în care expropriatorul cere exproprierea numai a unei părți de teren sau din construcție, iar proprietarul cere instanței exproprierea totală, instanța va aprecia, în raport cu situația reală, dacă exproprierea în parte este posibilă. În caz contrar, va dispune exproprierea totală.”

Art. 25. — „Pentru stabilirea despăgubirilor instanța va constitui o comisie de experți compusă dintr-un expert numit de instanță, unul desemnat de expropriator și un al treilea din partea persoanelor care sunt supuse expropriării.”

Art. 26. — „(1) Despăgubirea se compune din valoarea reală a imobilului și din prejudiciul cauzat proprietarului sau altor persoane îndreptățite.

(2) La calcularea cuantumului despăgubirilor, experții, precum și instanța vor ține seama de prețul cu care se vând, în mod obișnuit, imobilele de același fel în unitatea administrativ-teritorială, la data întocmirii raportului de expertiză, precum și de daunele aduse proprietarului sau, după caz, altor persoane îndreptățite, luând în considerare și dovezile prezentate de aceștia.

(3) Experții vor defalca despăgubirile convenite proprietarului de cele ce se cuvin titularilor de alte drepturi reale.

(4) În cazul expropriării parțiale, dacă partea de imobil rămasă neexpropriată va dobândi un spor de valoare ca urmare a lucrărilor ce se vor realiza, experții, ținând seamă de prevederile alineatului precedent, vor putea propune instanței o eventuală reducere numai a daunelor.”

Art. 27. — „(1) Primind rezultatul expertizei, instanța îl va compara cu oferta și cu pretențiile formulate de părți și va hotărî.

(2) Despăgubirea acordată de către instanță nu va putea fi mai mică decât cea oferită de expropriator și nici mai mare decât cea solicitată de expropriat sau de altă persoană interesată.”

11. *Codul civil*

Art. 1.535. — „(1) În cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii, de la scadență până în momentul plății, în cuantumul convenit de părți sau, în lipsă, în cel prevăzut de lege, fără a trebui să dovedească vreun prejudiciu. În acest caz, debitorul nu are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întârzierii plății ar fi mai mic.

(2) Dacă, înainte de scadență, debitorul datora dobânzi mai mari decât dobânda legală, daunele moratorii sunt datorate la nivelul aplicabil înainte de scadență.

(3) Dacă nu sunt datorate dobânzi moratorii mai mari decât dobânda legală, creditorul are dreptul, în afara dobânzii legale, la daune-interese pentru repararea integrală a prejudiciului suferit.”

III. *Expunerea succintă a procesului*

12. Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului Gorj — Secția I civilă, la data de 25 martie 2019, cu nr. 847/95/2019, reclamantul X, în contradictoriu cu pârâțul statul român, prin Ministerul Transporturilor, prin Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere — S.A., prin Direcția Regională de Drumuri și Poduri Craiova, a solicitat obligarea pârâțului la plata dobânzii legale raportate la întreaga sumă datorată cu titlu de despăgubire, de la momentul transferului dreptului de proprietate de la expropriat la statul român — 14 octombrie 2014 până la data de 11 martie 2019 — data achitării despăgubirilor către reclamant.

13. În fapt, reclamantul a arătat că, potrivit anexei nr. 2 — poziția 57 — a Hotărârii Guvernului nr. 689/2014 privind declanșarea procedurilor de expropriere a imobilelor proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național „Varianta de ocolire Târgu Jiu”, cu modificările ulterioare (*Hotărârea Guvernului nr. 689/2914*), s-a procedat la exproprierea terenului său în suprafață de 751 mp. Prin Sentința civilă nr. 197 din 5 iulie 2018 a Tribunalului Gorj — Secția I civilă, definitivă prin Decizia nr. 2.914 din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Craiova — Secția I civilă, ambele pronunțate în Dosarul nr. 880/95/2017, s-a dispus obligarea pârâței Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere — S.A. la plata către reclamant a echivalentului în lei al sumei de 10.878 euro, cu titlul de despăgubire.

14. Reclamantul a invocat jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în sensul că indemnizația pentru un bun expropriat nu este neapărat egală cu valoarea intrinsecă a bunului trecut în patrimoniul statului, ci trebuie să se țină seama și de pierderea unor beneficii economice pentru reclamant, în caz contrar, suma acordată nefiind proporțională cu valoarea bunului expropriat (*Cauza Lallement împotriva Franței*, 11 aprilie 2002, 46044/99).

15. O întârziere excesivă a plății indemnizației agravează pierderea financiară a persoanelor vizate, datorată efectelor devalorizării monetare, și poate fi privită la rândul său ca o atingere gravă a substanței dreptului de proprietate, afectând proporționalitatea între interesele colectivității și cele private.

16. Dispozițiile art. 1.531 din Codul civil consacră principiul reparării integrale a prejudiciului, arătând că acesta cuprinde pierderea efectiv suferită de creditor și beneficiul de care este lipsit, iar prin actualizarea sumei reprezentând despăgubire se urmărește de fapt păstrarea valorii reale a obligației bănești la data efectuării plății ce se acordă cu titlu compensatoriu.

17. Despăgubirea este dreaptă atunci când este de natură să acopere întreaga pierdere cauzată persoanelor afectate de măsura expropriării și este prealabilă întrucât constituie o garanție acordată persoanelor îndreptățite, în ceea ce privește păstrarea aceleiași valori a obiectului patrimonial, prin care se înlocuiește dreptul real pierdut în urma expropriării, cu o sumă certă.

18. A mai precizat că, din interpretarea coroborată a dispozițiilor art. 21 și art. 9 alin. (4) din Legea nr. 255/2010, referitoare la transferul dreptului de proprietate, ulterior consemnării sumelor aferente despăgubirii, cu art. 44 alin. (2) și (3) din Constituția României, care se referă la o dreaptă și prealabilă despăgubire, rezultă că suma acordată poate produce dobânzi de la data emiterii deciziei de expropriere, în caz

contrar, pârâtul ar putea întârzia emiterea hotărârii de acordare a despăgubirilor, prejudiciind reclamantul, fiind aplicabile așadar dispozițiile art. 1.535 alin. (1) din Codul civil.

19. Nivelul dobânzii legale a fost stabilit prin Ordonanța Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, aprobată prin Legea nr. 43/2012.

20. În raport cu aceste considerente, reclamantul a considerat că este îndreptățit la acordarea dobânzii legale aferente despăgubirii stabilite, calculată de la data de 13 octombrie 2014, când a fost emisă decizia de expropriere, până la data plății efective.

21. Statul român, prin Ministerul Transporturilor — prin Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere — S.A. — prin Direcția Regională de Drumuri și Poduri Craiova, în calitate de pârât, a formulat întâmpinare, solicitând respingerea cererii ca neîntemeiată.

22. A susținut că, în aplicarea Hotărârii Guvernului nr. 689/2014, a fost emisă Decizia de expropriere nr. 1.038 din 13 octombrie 2014, modificată ulterior prin Decizia nr. 660 din 14 iulie 2015, prin care se stipulează faptul că acest document reprezintă titlu executoriu, fără alte formalități pentru predarea bunurilor imobile.

23. Exproprierea reprezintă o ingerință permisă de art. 44 din Constituție, dar și de art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în măsura în care este fondată pe o cauză de utilitate publică.

24. Or, o dreaptă sau justă despăgubire presupune plata către proprietarul expropriat a prețului pe care l-ar fi încasat în cazul în care ar fi vândut de bunăvoie terenul, acesta fiind prețul cu care se vând sau se cumpără, în mod obișnuit, astfel de terenuri. Fiind, în realitate, o vânzare forțată, în care consimțământul vânzătorului nu este cerut de lege, este firesc ca despăgubirea pentru bunul expropriat să cuprindă doar un preț echivalent cu prețul la care s-ar fi vândut în mod normal bunul, în cazul unei vânzări obișnuite, consimțite de ambele părți, dar și eventualul prejudiciu cauzat proprietarului-vânzător, reprezentat inclusiv de eventualul beneficiu de care a fost lipsit ca urmare a unei exproprieri intempestive, în raport cu lucrările realizate și care urmau să aducă un beneficiu cert și previzibil.

25. Tribunalul Gorj — Secția I civilă a stabilit contravaloarea despăgubirii exproprierii prin Sentința civilă nr. 197 din 5 iulie 2018, rămasă definitivă prin Decizia nr. 2.914 din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Craiova — Secția I civilă, la plata sumei de 30.000 euro, echivalent în lei cu titlu de daune, reprezentând contravaloarea prejudiciului cauzat ca urmare a exproprierii. Curtea de apel a analizat pe larg chestiunea dedusă judecării, reținând incidența dispozițiilor art. 26 alin. (1) din Legea nr. 33/1994.

26. Reclamantul face o interpretare eronată a dispozițiilor legale, în condițiile în care beneficiază de despăgubirea acordată de statul român în condițiile impuse atât de lege, cât și de hotărârile judecătorești.

27. Mai mult, prevederile art. 1.535 din Codul civil nu își găsesc aplicarea în speță, având în vedere că exproprierea este o instituție specială, guvernată de o lege specială de strictă interpretare.

28. Pentru aceste motive, a solicitat respingerea acțiunii.

29. Din oficiu, instanța de apel a pus în discuția părților necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în procedura reglementată de art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept menționate.

30. Prin Încheierea pronunțată la 29 octombrie 2019 de Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă s-a dispus sesizarea instanței supreme și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, suspendarea judecării.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării, care susțin admisibilitatea procedurii

31. Prin Încheierea pronunțată la 29 octombrie 2019, Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă a constatat admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru următoarele considerente:

— Curtea de Apel Craiova este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță;

— soluționarea pe fond a cauzei depinde de lămurirea modului de interpretare a dispozițiilor art. 22 și art. 34 din Legea nr. 255/2010, forma în vigoare la data exproprierii, 13 octombrie 2014, anterior modificării prin Legea nr. 233/2018, în sensul de a se stabili dacă acestea sunt compatibile cu aplicarea art. 1.535 din Codul civil, întrucât: în speță se pune în discuție dacă daunele moratorii prevăzute de art. 1.535 din Codul civil se aplică sau nu și despăgubirii stabilite în procedura prevăzută de legea specială nr. 255/2010, prin hotărâre judecătorească definitivă; apelantul-pârât a susținut că materia exproprierii este o instituție specială, guvernată de o lege specială de strictă interpretare, care nu este compatibilă cu aplicarea art. 1.535 din Codul civil; intimatul-reclamant a susținut în sens contrar, respectiv că noțiunea de dreaptă și prealabilă despăgubire prevăzută de Legea nr. 255/2010 și art. 44 din Constituție include și dobânda legală cuvenită expropriatului de la data emiterii deciziei de expropriere;

— problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre; de asemenea, cauzele de această natură, ce pun în discuție acordarea dobânzii legale în cazul exproprierii reglementate de Legea nr. 255/2010 sunt relativ recente și nu ajung pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, fiind soluționate definitiv în fața curților de apel; practica judiciară consultată nu este însă una bogată și nici relevantă în privința chestiunii puse în discuție, compatibilitatea textelor de lege nefiind efectiv abordată și nici analizată ca atare de instanțe;

— problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate la 29 octombrie 2019.

V. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

32. Deși au fost legal citate cu această mențiune, părțile nu au formulat puncte de vedere cu privire la dezlegarea problemei de drept.

33. După comunicarea raportului, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

34. Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 847/95/2019 a arătat că, la nivelul Curții de Apel Craiova, până la acest moment, există o practică unitară, însă nuanțată, în sensul că expropriatorul datorează, de principiu, dobândă legală, de la data solicitată de expropriat, de regulă data emiterii deciziei de expropriere, pentru întreaga sumă stabilită cu titlu de despăgubire prin hotărâre judecătorească.

35. Cu toate acestea, a apreciat că, în materia exproprierii, în raport cu circumstanțele de fapt și de drept specifice acestei proceduri, este cel puțin discutabil dacă, în cazul despăgubirii stabilite prin hotărâre judecătorească definitivă, se poate considera că expropriatorul datorează dobândă legală, calculată pentru întreaga sumă stabilită ulterior de instanță, de la un moment anterior, respectiv de la data emiterii deciziei de expropriere.

36. Astfel, se poate accepta că, potrivit art. 1.535 alin. (1) din Codul civil, de principiu, creditorul unei sume de bani care nu este plătită la scadență are dreptul la daune moratorii, de la scadență până în momentul plății.

37. Cu toate acestea, în condițiile în care despăgubirea cuvenită expropriatului a fost stabilită de instanță, prin hotărâre judecătorească definitivă, în procedura reglementată de legea specială, creanța devenind certă, lichidă și exigibilă la momentul rămânerii definitive a hotărârii, nu se poate accepta că dobânda legală calculată la această sumă, dacă ar fi datorată, ar putea curge de la un moment anterior, respectiv cel al emiterii deciziei de expropriere.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

38. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele naționale au comunicat hotărâri judecătorești relevante, precum și puncte de vedere teoretice ale magistraților.

39. Astfel, s-a apreciat că despăgubirea stabilită în procedura prevăzută de legea specială, prin hotărâre judecătorească definitivă, este compatibilă cu aplicarea dispozițiilor art. 1.535 din Codul civil, referitoare la daunele moratorii în cazul obligațiilor bănești.

40. S-a arătat că, din dispozițiile art. 34 din Legea nr. 255/2010, rezultă că în materia exproprierii legiuitorul a prevăzut în mod expres aplicabilitatea dispozițiilor de drept comun cuprinse în Codul civil, în situația în care nu sunt contrare reglementării specifice. Astfel, norma cu caracter general rămâne aplicabilă și în domenii specifice, care au reglementări distincte, atât timp cât legiuitorul nu a înlăturat în mod expres aplicabilitatea acesteia.

41. Dispozițiile art. 1.535 din Codul civil sunt norme cu caracter general aplicabile raporturilor obligaționale, indiferent de izvorul lor.

42. Legea nr. 255/2010 a fost reglementată ca lege specială în materia exproprierii, iar în temeiul acesteia ia naștere un raport juridic obligațional între expropriator și persoana expropriată. Debitorul obligației de plată a despăgubirii este expropriatorul, care datorează o justă și prealabilă despăgubire persoanei expropriate, care este titularul creanței. Creanța stabilită, în conformitate cu art. 26 din Legea nr. 255/2010, este purtătoare de dobânzi, respectiv daune moratorii sub forma dobânzii legale.

43. În materia exproprierii, statul devine un simplu debitor, care poate fi obligat la plata daunelor moratorii pentru întârzierea în executarea obligației, întrucât dobânda legală reprezintă o sancțiune pentru neexecutarea în termen a obligației de plată a despăgubirii stabilite pentru expropriere, care se acordă cu titlu de reparare a prejudiciului cauzat prin întârziere.

44. Cu privire la momentul acordării dobânzii s-a arătat că, în ipoteza în care despăgubirea finală este stabilită prin hotărâre judecătorească, aceasta dobândește caracterul unei creanțe certe, lichide și exigibile de la momentul rămânerii definitive a hotărârii judecătorești, neputând fi acordate daune moratorii de la data emiterii deciziei de expropriere, întrucât creanța nu era certă, lichidă și exigibilă atât timp cât a existat o contestare a acesteia sub aspectul cuantumului în fața instanței de judecată.

45. S-a exprimat și opinia că daunele moratorii s-ar datora de la data introducerii cererii de chemare în judecată, conform art. 1.536 din Codul civil, respectiv de la data punerii în întârziere.

46. De asemenea a fost exprimată opinia că suma acordată cu titlu de despăgubire produce dobânzi de la data emiterii deciziei de expropriere.

47. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

48. Din verificările efectuate rezultă că instanța de contencios constituțional a pronunțat mai multe decizii asupra constituționalității dispozițiilor art. 22 din Legea nr. 255/2010, respingând excepțiile invocate.

49. Astfel, prin Decizia nr. 1.566 din 6 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 3 februarie 2012, Curtea Constituțională a reținut că: „Legea nr. 255/2010 conține dispoziții care asigură cadrul legal unitar pentru simplificarea procedurilor de expropriere pentru cauză de utilitate publică, proceduri care au ca rezultat exproprierea terenurilor aflate în proprietatea privată a persoanelor fizice și juridice, după o justă și prealabilă despăgubire, stabilită pe baza raportului de expertiză realizat de un expert evaluator autorizat. De asemenea, prin reglementările cuprinse se realizează cadrul legal privind transferul dreptului de proprietate de la proprietarii afectați de realizarea unor obiective de interes național, județean și local și a obiectivelor de importanță strategică și securitate națională către statul român.

Această lege a preluat, în mare, o serie de reglementări din Legea nr. 198/2004 privind unele măsuri prealabile lucrărilor de construcție de drumuri de interes național, județean și local, lege ce a fost abrogată prin art. 35 lit. c) din Legea nr. 255/2010. Astfel, art. 22 din legea criticată a preluat, în esență, soluțiile legislative prevăzute la art. 9 alin. (1), (3) și (5) din Legea nr. 198/2004.

Asupra constituționalității prevederilor art. 9 din Legea nr. 198/2004, pentru motive similare, Curtea s-a pronunțat prin mai multe decizii, ca, de exemplu, Decizia nr. 1.205 din 5 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 783 din 23 noiembrie 2010, Decizia nr. 1.147 din 28 septembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 749 din 10 noiembrie 2010, și Decizia nr. 1.630 din 16 decembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 26 ianuarie 2011. În aceste decizii, Curtea a statuat că prevederile Legii nr. 198/2004 sunt în acord cu dispozițiile constituționale, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că o privare de proprietate trebuie să fie prevăzută de lege, să urmărească o cauză de utilitate publică, să fie conformă normelor de drept intern și să respecte un raport de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul vizat (*Cauza James și alții împotriva Marii Britanii* 1986).

50. Aceste considerente au fost reluate și prin Decizia nr. 20 din 17 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 4 aprilie 2012.

51. Pe de altă parte, Curtea Constituțională s-a pronunțat, prin Decizia nr. 380 din 26 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 527 din 15 iulie 2015, cu privire la neconstituționalitatea prevederilor art. 22 alin. (3) din Legea nr. 255/2010, admitând excepția formulată și constatând că aceste prevederi legale, raportate la sintagma „la data întocmirii raportului de expertiză” cuprinsă în dispozițiile art. 26 alin. (2) din Legea nr. 33/1994, sunt neconstituționale.

52. În considerentele acestei ultime decizii s-a reținut că, „24. (...) deși transferul dreptului de proprietate asupra imobilelor din proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice în proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale și în administrarea expropriatorului operează de drept la data emiterii actului administrativ de expropriere de către expropriator, în ipoteza în care persoana expropriată nu este de acord cu cuantumul despăgubirii stabilite pe cale administrativă, aceasta urmează a beneficia de o despăgubire stabilită pe cale judiciară al cărei cuantum nu se raportează la data transferului dreptului de proprietate, ci la cea a realizării expertizei. În schimb, Legea nr. 33/1994, legea

generală în materie de expropriere, prevede transferul dreptului de proprietate la data îndeplinirii obligațiilor impuse expropriatorului prin hotărârea judecătorească de expropriere; de aceea, în acest din urmă caz este just ca expertiza judiciară să se realizeze într-un moment temporal cât mai apropiat de pronunțarea hotărârii judecătorești. 25. Curtea reține că o soluție legislativă similară a format obiectul controlului de constituționalitate, în acest sens pronunțându-se Decizia nr. 12 din 15 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 152 din 3 martie 2015. Prin această decizie Curtea a constatat neconstituționalitatea art. 9 teza a doua din Legea nr. 198/2004 privind unele măsuri prealabile lucrărilor de construcție de autostrăzi și drumuri naționale, în forma anterioară modificărilor aduse prin Legea nr. 184/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 198/2004 privind unele măsuri prealabile lucrărilor de construcție de autostrăzi și drumuri naționale, raportate la sintagma «la data întocmirii raportului de expertiză» cuprinsă în dispozițiile art. 26 alin. (2) din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, așadar, o reglementare legală anterioară Legii nr. 255/2010, text cu un conținut normativ similar cu cel ce face obiectul excepției de neconstituționalitate analizate în cauza de față. 26. Prin decizia menționată (paragrafele 23—25) Curtea a statuat că stabilirea cuantumului despăgubirii este o măsură conexă și indisolubil legată de momentul transferului dreptului de proprietate, întrucât acest moment este cel determinant în raportul juridic ce se naște între expropriat și expropriator, iar nu de vreun alt moment ulterior stabilit aleatoriu. În consecință, în această privință legiuitorul nu are nicio marjă de apreciere, valoarea bunului expropriat neputând fi alta decât cea stabilită la momentul contemporan realizării transferului dreptului. Dacă în privința exproprierii reglementate de legea generală această exigență constituțională este pe deplin respectată prin dispozițiile art. 26 alin. (2) din Legea nr. 33/1994, cuantumul despăgubirilor fiind stabilit la un moment apropiat în timp, contemporan transferului dreptului de proprietate, în privința legii speciale, în speță fiind vorba de Legea nr. 198/2004, în forma anterioară modificărilor aduse prin Legea nr. 184/2008, aplicarea art. 26 alin. (2) din Legea nr. 33/1994, respectiv sintagma «la data întocmirii raportului de expertiză», generează o situație juridică ce se abate de la o asemenea finalitate, în sensul că expertiza judiciară dispusă nu reflectă valoarea bunului de la momentul contemporan realizării transferului dreptului, ci o valoare de la un moment ulterior care nu este cert. Rezultă că, determinându-se în acest fel cuantumul despăgubirii, aceasta nu mai este «dreaptă» în sensul art. 44 alin. (3) din Constituție, cuantumului ei nefiind contemporan momentului transferului dreptului de proprietate, soluție de principiu cu valoare constituțională. Prin urmare, Curtea a admis excepția de neconstituționalitate formulată și a reținut că la calcularea cuantumului despăgubirilor solicitate potrivit art. 9 teza a doua din Legea nr. 198/2004, în forma anterioară modificărilor aduse prin Legea nr. 184/2008, experții și instanța de judecată vor ține seama de prețul cu care se vând, în mod obișnuit, imobilele de același fel în unitatea administrativ-teritorială, la momentul transferului dreptului de proprietate. 27. Raportând considerentele de principiu reținute în jurisprudența sa la cauza de față, Curtea constată că valoarea bunului expropriat nu poate fi alta decât cea stabilită la momentul contemporan realizării transferului dreptului, finalitate urmărită atât prin Legea nr. 33/1994, cât și prin jurisprudența Curții Constituționale. Aplicarea *tale quale* în ipoteza determinării cuantumului despăgubirii prevăzute de Legea nr. 255/2010 a dispozițiilor art. 26 alin. (2) din Legea nr. 33/1994, respectiv sintagma «la data întocmirii raportului de expertiză», generează o situație juridică ce se abate de la finalitatea anterior referită, în

sensul că expertiza judiciară dispusă nu reflectă valoarea bunului de la momentul contemporan realizării transferului dreptului, ci o valoare de la un moment ulterior care nu este cert. În consecință, despăgubirea stabilită prin raportare la momentul întocmirii raportului de expertiză, adică în cursul procesului, nu este «dreaptă» (nu are un caracter just) deoarece cuantumului ei nu este contemporan momentului transferului dreptului de proprietate, soluție de principiu cu valoare constituțională. 28. Având în vedere că dispozițiile legale criticate cuprind o soluție legislativă similară cu cea constatată ca fiind neconstituțională, Curtea urmează să constate că cele statuate în Decizia nr. 12 din 15 ianuarie 2015 se aplică *mutatis mutandis* și în cauza de față. Curtea constată astfel contrarietatea soluției legislative criticate în raport cu art. 44 alin. (3) din Constituție, fără a mai apela la standardul convențional în materie, acesta fiind inferior ca protecție celui național (a se vedea și paragraful 23 din Decizia nr. 12 din 15 ianuarie 2015)".

53. Nu în ultimul rând, prin Decizia nr. 29 din 19 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 152 din 7 martie 2012, Curtea Constituțională a reținut că „despăgubirea (...) este prealabilă măsurii de expropriere, iar în privința cuantumului despăgubirii, expropriatul are la dispoziție calea contestației în justiție”. De asemenea a reținut că „(...) revine instanței judecătorești sarcina de a stabili dacă valoarea despăgubirii consemnate este una justă, prin raportare la dispozițiile art. 26 alin. (1) din Legea nr. 33/1994, aspect care, însă, nu pune în discuție caracterul prealabil al despăgubirii. Pretinsa încălcare a exigenței constituționale referitoare la caracterul prealabil al despăgubirii, în sensul că, dacă se contestă în justiție cuantumul despăgubirii, expropriatul nu poate dispune de suma consemnată, este consecința firească a opțiunii acestuia de a contesta decizia de expropriere”.

54. Din verificările efectuate rezultă că nu există sesizări ale instanței de contencios constituțional cu privire la dispozițiile art. 34 din Legea nr. 255/2010 ori ale art. 1.535 din Codul civil.

55. De asemenea se constată că s-au pronunțat decizii cu privire la constituționalitatea art. 26 alin. (2) din Legea nr. 33/1994, însă cu privire la alte aspecte decât cele ce interesează prezenta cauză.

IX. **Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție**

56. Prin Decizia nr. 14 din 8 aprilie 2019 pronunțată de Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 476 din 11 iunie 2019, instanța supremă a statuat că: „În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 22 alin. (1) din Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, cu modificările și completările ulterioare, instanța de judecată este competentă să soluționeze nu numai contestația formulată împotriva hotărârii de stabilire a cuantumului despăgubirii, ci și acțiunea prin care expropriatul contestă despăgubirile estimate și solicită atât stabilirea acestora de către instanță, cât și obligarea expropriatorului la plată, ulterior emiterii deciziei de expropriere și consemnării sumelor aferente despăgubirilor, în cazul lipsei nejustificate a acestei hotărâri.”

57. Se apreciază ca fiind relevante și Decizia nr. 21 din 22 iunie 2015, pronunțată de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 743 din 5 octombrie 2015 (*Decizia nr. 21/2015*), prin care s-a stabilit că: „În interpretarea și aplicarea prevederilor art. 1.079 alin. 2 pct. 3 din Codul civil de la 1864 și art. 1.523 alin. (2) lit. d) din Codul civil raportat la art. 166 alin. (1) și (4) din Codul muncii, republicat, cu modificările și completările ulterioare [art. 161 alin. (1) și (4) din Codul muncii în forma anterioară republicării], și art. 1088 din Codul civil de la 1864, art. 2 din O.G. nr. 9/2000, aprobată prin Legea nr. 356/2002, cu

modificările și completările ulterioare, art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 13/2011, aprobată prin Legea nr. 43/2012, cu modificările și completările ulterioare, și art. 1.535 din Codul civil, dobânzile penalizatoare datorate de stat pentru executarea cu întârziere a obligațiilor de plată pot fi solicitate pentru termenul de 3 ani anterior datei introducerii acțiunii”, precum și Decizia nr. 2 din 17 februarie 2014 pronunțată de Completul competent să judece recursul în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 411 din 3 iunie 2014, prin care s-a stabilit că: „În aplicarea dispozițiilor art. 1082 și 1088 din Codul civil din 1864, respectiv art. 1.531 alin. (1), alin. (2) teza I și art. 1.535 alin. (1) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, pot fi acordate daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar în condițiile art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011”.

X. Raportul asupra chestiunii de drept

58. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, judecătorul-raportor, referitor la fondul sesizării, a apreciat că despăgubirea stabilită în procedura prevăzută de Legea nr. 255/2010, prin hotărâre judecătorească definitivă, nu este compatibilă cu o nouă solicitare de despăgubire întemeiată pe prevederile art. 1.535 din Codul civil privind acordarea de daune moratorii, pentru neplata respectivei sume în perioada cuprinsă între data transferului dreptului de proprietate și data la care s-a finalizat judecata asupra contestației privind cuantumul despăgubirilor, însă este compatibilă cu aplicarea dispozițiilor art. 1.535 din Codul civil în cazul în care este solicitată pentru perioada ulterioară datei la care s-a finalizat procedura judiciară de soluționare a contestației prevăzute în art. 22 alin. (1) din Legea nr. 255/2010, prin hotărâre judecătorească definitivă.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

59. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

Asupra admisibilității sesizării

60. Temeiul sesizării îl constituie prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă, potrivit cărora: „dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

61. Procedura pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept este reglementată prin norma enunțată, alături de mecanismul recursului în interesul legii, ca un mijloc de asigurare a unei practici judiciare unitare în interpretarea și aplicarea legii de către instanțele judecătorești, legiuitorul instituind o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea acestei proceduri. Aceste condiții, care se cer a fi întrunite în mod cumulativ, sunt următoarele: existența unei cauze care se află în curs de judecată în ultimă instanță; cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al unei curți de apel sau al unui tribunalul investit să soluționeze

cauza; ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată; chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate și Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra acesteia și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

62. Astfel, primele două condiții de admisibilitate sunt îndeplinite. Instanța de trimitere — Curtea de Apel Craiova — este investită cu soluționarea căii de atac a apelului exercitat împotriva sentinței prin care a fost soluționată o cerere în pretenții, și anume cererea prin care reclamantul a solicitat obligarea părâtului la acordarea dobânzii legale corespunzătoare sumei de bani stabilite cu titlu de despăgubiri ce i se cuvin pentru un teren expropriat în condițiile reglementate de Legea nr. 255/2010, solicitarea în acest sens având ca justificare scurgerea unui interval de timp semnificativ între data exproprierii, pe de o parte, și, pe de altă parte, data la care s-a realizat plata despăgubirii aferente respectivei măsuri.

63. Având în vedere cauza juridică menționată a litigiului în care a fost formulată sesizarea pendinte, se constată că judecata în calea de atac a apelului este una care se realizează în ultimă instanță, de curtea de apel, în conformitate cu prevederile art. 22 alin. (3) din Legea nr. 255/2010 — în redactarea din anul 2014, când a avut loc exproprierea la care se referă litigiul asupra căruia are a se pronunța titularul sesizării — raportat la art. 21 alin. (1) din Legea nr. 33/1994, coroborat cu art. 96 pct. 2 din Codul de procedură civilă și cu dispozițiile art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, prin aceste din urmă reglementări fiind expres excluse de la calea de atac a recursului hotărârile pronunțate „în materie de expropriere”.

64. Este îndeplinită și cea de-a treia cerință, referitoare la ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, de vreme ce aplicabilitatea sau inaplicabilitatea dispozițiilor art. 1.535 din Codul civil în materia despăgubirilor pentru expropriere reprezintă o problemă determinantă pentru soluția ce urmează a fi pronunțată de instanța de trimitere.

65. De asemenea se constată că problema de drept supusă analizei prezintă un grad de dificultate ridicat, aspect care reiese cu suficientă claritate și din opiniile diferite comunicate de instanțele naționale, în urma consultării realizate premergător adoptării prezentei hotărâri.

66. Cea de-a patra condiție, care se referă la caracterul de noutate al chestiunii de drept a cărei dezlegare se solicită, este și ea îndeplinită, numărul hotărârilor judecătorești comunicate de instanțele naționale nefiind îndeajuns de mare încât să reflecte cristalizarea unei practici judiciare consistente și constante referitoare la problema de drept în discuție.

67. Condiția a cincea cerută pentru admisibilitatea pronunțării unei hotărâri prealabile de dezlegare a unor chestiuni de drept, anume aceea ca Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra acesteia și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, este îndeplinită, dat fiind că instanța supremă nu s-a pronunțat anterior, în vreuna dintre procedurile speciale destinate unificării practicii judecătorești (dezlegarea unor probleme de drept sau recurs în interesul legii), cu privire la posibilitatea acordării daunelor moratorii reglementate prin art. 1.535 din Codul civil în cazul obligației expropriatorului de a plăti despăgubirile aferente exproprierii, și nici nu a fost identificată declanșarea ori iminența declanșării procedurii recursului în interesul legii pe aceeași temă.

Asupra fondului sesizării

68. Chestiunea de drept cu privire la care instanța de trimitere a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile este următoarea: *în interpretarea și aplicarea art. 22 și art. 34 din Legea nr. 255/2010, forma în vigoare la data exproprierii —*

13 octombrie 2014, anterior modificării prin Legea nr. 233/2018, coroborate cu art. 21—27 din Legea nr. 33/1994, despăgubirea stabilită în procedura prevăzută de legea specială, prin hotărâre judecătorească definitivă, este compatibilă sau nu cu aplicarea dispozițiilor art. 1.535 din Codul civil, referitoare la daunele moratorii în cazul obligațiilor bănești?

69. Cu titlu preliminar trebuie relevat că toate referirile ce se vor face, în cele ce urmează, la prevederile Legii nr. 255/2010 au în vedere forma pe care această lege o avea la data de 13 octombrie 2014, pentru că la această formă a actului normativ se referă sesizarea supusă analizei de față.

70. Prin raportare la cerința ce rezidă din art. 519 din Codul de procedură civilă, de a exista un raport de dependență între problema de drept descrisă de instanța de trimitere și litigiul în care a fost formulată sesizarea, este necesar ca respectiva problemă de drept să fie evaluată ținând seama de aspectele litigioase asupra cărora titularul sesizării are a se pronunța.

71. Din această perspectivă se constată că instanța de trimitere este investită să se pronunțe cu privire la dreptul pretins de o persoană având calitatea de expropriat, de a obține de la expropriator daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale aferente sumei care a fost acordată cu titlu de despăgubire pentru bunul imobil expropriat, sumă al cărei quantum final a fost anterior stabilit printr-o hotărâre judecătorească pronunțată în demersul contestării despăgubirii propuse de expropriator.

72. Această solicitare a reclamantului, de acordare a daunelor interese moratorii în temeiul prevederilor art. 1.535 din Codul civil, se raportează atât la perioada cuprinsă între data transferului dreptului de proprietate ce s-a produs în condițiile de excepție reglementate prin Legea nr. 255/2010 și data la care a devenit definitivă hotărârea judecătorească prin care s-a soluționat contestația relativă la quantumul despăgubirilor propuse de expropriator, cât și la perioada care s-a scurs de la data acestei din urmă hotărâri definitive și până la momentul la care s-a realizat efectiv plata despăgubirii.

73. Evidențierea acestor două componente ale perioadei pentru care se solicită daunele moratorii este util a fi făcută ținând seama de împrejurarea că problema de drept vizează existența sau nu a unei compatibilități între reglementarea de drept comun reprezentată de art. 1.535 din Codul civil și prevederi din cuprinsul legii speciale sub imperiul căreia s-a realizat exproprierea în discuție, astfel că pentru dezlegarea acestei probleme este necesar a se stabili dacă, și în ce măsură, prevederile Legii nr. 255/2010, referitoare la despăgubirile care se acordă persoanei expropriate, oferă o soluție completă pentru repararea atât a prejudiciului cauzat prin exproprierea propriu-zisă, cât și a celui cauzat de plata despăgubirii la un moment ulterior celui la care s-a produs transferul dreptului de proprietate.

74. Se constată că Legea nr. 255/2010 stabilește etapele procedurii de expropriere care intră în domeniul său de reglementare, relevante fiind prevederile art. 4 potrivit căruia: „*Etapele procedurii de expropriere sunt: a) aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai lucrărilor de interes național, județean sau local; b) consemnarea sumei individuale aferente reprezentând plata despăgubirii pentru imobilele care fac parte din coridorul de expropriere și afișarea listei proprietarilor imobilelor; c) transferul dreptului de proprietate; d) finalizarea formalităților aferente procedurii de expropriere.*”

75. Pentru determinarea ariei de aplicare a legii speciale este necesar a fi avute în vedere aceste etape pe care ea le reglementează, drepturile și obligațiile persoanelor și ale structurilor funcționale ce sunt implicate în procedura de expropriere impunându-se a fi evaluate prioritar prin prisma acestui act normativ, corespunzător exigențelor ce rezidă din principiul general de drept *specialia generalibus derogant* și din

art. 10 din Codul civil care prevede că „*legile care derogă de la o dispoziție generală, care restrâng exercițiul unor drepturi civile sau care prevăd sancțiuni civile se aplică numai în cazurile expres și limitativ prevăzute de lege.*”

76. În acest context de reglementare trebuie observat că obligațiile ce revin expropriatorului în derularea primei etape stabilite prin textul de lege enunțat, respectiv cele descrise prin art. 5 și 6 din Legea nr. 255/2010, sunt unele menite să pregătească asigurarea bazei materiale și a documentației tehnice justificative necesare realizării lucrării de interes public care determină măsura exproprierii.

77. Între expropriator și expropriat ia naștere un raport juridic obligațional abia în cea de-a doua etapă, începând din momentul în care, în conformitate cu art. 7 și 8 din aceeași lege, expropriatorul procedează la consemnarea sumelor individuale estimate ca despăgubiri, precum și la notificarea către proprietarii vizați a intenției de expropriere.

78. Conform prevederilor art. 19 raportat la art. 7 și art. 9 alin. (4) din Legea nr. 255/2010, în cadrul acestui raport juridic se situează și obligația expropriatorului de a consemna la dispoziția persoanei expropriate despăgubirea aferentă bunului expropriat, obligație care este corelativă dreptului conferit expropriatului, prin art. 1 din Legea nr. 33/1994, de a primi o compensație pentru bunul imobil relativ la care urmează a interveni transferul dreptului de proprietate.

79. Astfel, prin art. 7 este stabilită obligația expropriatorului în sensul „*consemnării sumelor individuale reprezentând plata despăgubirii la dispoziția proprietarilor de imobile, individualizați conform listei proprietarilor, așa cum rezultă din evidențele Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară sau ale unităților administrativ-teritoriale, afectați de prevederile prezentei legi, precum și obligația afișării listei imobilelor ce urmează a fi expropriate și care fac parte din coridorul de expropriere, anterior notificării proprietarilor*”, iar prin art. 9 alin. (4) se stabilește că „*transferul dreptului de proprietate asupra imobilelor din proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice în proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale și în administrarea expropriatorului operează de drept la data emiterii actului administrativ de expropriere de către expropriator, ulterior consemnării sumelor aferente despăgubirii.*”

80. Prin art. 19 din Legea nr. 255/2010 și prin art. 15 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 53/2011, cu completările ulterioare (*Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 255/2010*), este reglementată procedura de urmat pentru a se încasa aceste despăgubiri propuse de expropriator, procedură care presupune, printre altele, formularea unei cereri de plată din partea persoanei expropriate. Legiuitorul a reglementat și soluția care trebuie adoptată de expropriator, prin comisia special constituită de acesta, în situațiile în care persoanele expropriate nu acceptă suma propusă și consemnată, rezolvarea stabilită pentru o asemenea ipoteză fiind oferită prin art. 19 alin. (11) care prevede că „*în cazul în care titularul sau unul dintre titularii dreptului real, aflați în concurs, nu este de acord cu despăgubirea stabilită, suma reprezentând despăgubirea se consemnează pe numele titularului sau, după caz, al titularilor. Despăgubirea va fi eliberată în baza cererii formulate în acest sens, însoțită de acte autentice sau de hotărârea judecătorească definitivă și irevocabilă de stabilire a quantumului despăgubirii ori, după caz, de declarația autentică de acceptare a quantumului despăgubirii prevăzute în hotărârea de stabilire a despăgubirii.*”

81. Conform art. 16 alin. (1), (4) și (6) din Normele metodologice „în toate cazurile, comisia va emite o hotărâre de stabilire a despăgubirilor, în termen de două zile de la încheierea procesului-verbal care va cuprinde mențiuni privitoare la: a) data emiterii și componența comisiei; b) elementele de identificare a imobilului afectat: județul, localitatea, numărul cadastral și numărul de carte funciară, după caz, suprafața și numele proprietarului/deținătorului; c) datele de identificare a titularului cererii, dacă a fost formulată cererea, numele și prenumele persoanelor îndreptățite să primească despăgubiri sau mențiunea conform căreia nu a fost depusă nicio cerere întemeiată pe dispozițiile art. 5 din lege; d) acordul/dezacordul persoanelor îndreptățite să primească despăgubiri cu privire la cuantumul despăgubirilor, exprimat în cuprinsul procesului-verbal, sau mențiunea referitoare la neprezentarea acestuia în fața comisiei; e) valoarea despăgubirilor și modul de plată a acestora; f) documentele avute în vedere la emiterea hotărârii; g) concluzia comisiei și textul de lege pe care se întemeiază; h) calea de atac împotriva hotărârii și termenul în care poate fi exercitată. (...)

(4) Hotărârea se comunică în original titularului cererii prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau poate fi ridicată personal de titularul cererii ori de mandatarul acestuia cu procură specială autentică, cu semnătură de primire. (...)

(6) În cazul în care, potrivit hotărârii comisiei, expropriatorul consemnează despăgubirile într-un cont bancar, un exemplar al hotărârii se va comunica unității bancare la care s-a deschis contul pe numele titularului/titularilor de drepturi reale.”

82. Pe de altă parte, art. 22 alin. (1) și (3) prevede că „(1) Expropriatul nemulțumit de cuantumul despăgubirii prevăzute la art. 19 se poate adresa instanței judecătorești competente în termenul general de prescripție, care curge de la data la care i-a fost comunicată hotărârea de stabilire a cuantumului despăgubirii, sub sancțiunea decăderii, fără a putea contesta transferul dreptului de proprietate către expropriator asupra imobilului supus exproprierii, iar exercitarea căilor de atac nu suspendă efectele hotărârii de stabilire a cuantumului despăgubirii și transferului dreptului de proprietate. (...)

(3) Acțiunea formulată în conformitate cu prevederile prezentului articol se soluționează potrivit dispozițiilor art. 21—27 din Legea nr. 33/1994 privind exproprieria pentru cauză de utilitate publică, în ceea ce privește stabilirea despăgubirii.”

83. În ce privește modalitatea de determinare a cuantumului despăgubirilor propuse de expropriator se constată că prin art. 5 alin. (1) din Legea nr. 255/2010 se impune obligația ca acestea să fie „estimate de către expropriator pe baza unui raport de evaluare întocmit având în vedere expertizele întocmite și actualizate de camerele notariilor publici”.

84. Reglementările enunțate relevă criterii clare și complete care pot și trebuie să fie avute în vedere de către expropriator în demersul de a stabili și de a plăti despăgubirile aferente măsurii exproprierii, dar și existența unui remediu pentru eventualele erori generate în mod obiectiv de utilizarea respectivelor criterii, remediu reprezentat de acțiunea în justiție prin care expropriatul poate contesta cuantumul despăgubirilor astfel estimate și propuse, în cadrul acestui demers judiciar având posibilitatea de a prezenta argumente și de a dovedi relevanța lor, referitor la valoarea pe care o atribuie imobilului expropriat.

85. Însă, în cadrul procedurii judiciare declanșate printr-o astfel de contestație, cuantumul despăgubirii se determină prin raportare la alte criterii și mijloace de probă decât cele pe care legiuitorul le-a pus la dispoziția expropriatorului, fiind necesar ca evaluarea să se realizeze, conform art. 25 din Legea nr. 33/1994, printr-o expertiză judiciară efectuată de o comisie formată „dintr-un expert numit de instanță, unul desemnat de expropriator și un al treilea din partea persoanelor care sunt

supuse exproprierii”, dar și cu luarea în considerare a prețului „cu care se vând, în mod obișnuit, imobilele de același fel în unitatea administrativ-teritorială, la data întocmirii raportului de expertiză, precum și de daunele aduse proprietarului sau, după caz, altor persoane îndreptățite, luând în considerare și dovezile prezentate de aceștia”, potrivit art. 26 alin. (2).

86. În raport cu reglementările expuse se constată că legiuitorul a stabilit criteriile după care expropriatorul este ținut să estimeze valoarea despăgubirii pe care o propune și o consemnează la dispoziția persoanei expropriate și totodată a pus la dispoziția acestuia din urmă o procedură judiciară specială a cărei parcurgere constituie — în temeiul principiului general de drept *specialia generalibus derogant* — singura cale de urmat spre a remedia deficiențele generate de evaluarea realizată de expropriator, suportul probator permis pentru cuantificarea acestor despăgubiri fiind diferit în cadrul celor două ipoteze în care se poate realiza evaluarea bunului expropriat.

87. De asemenea trebuie constatat că hotărârea judecătorească definitivă prin care s-a stabilit cuantumul despăgubirilor, la finalizarea procedurii contestației formulate în temeiul art. 22 alin. (1) și (3) din Legea nr. 255/2010, reprezintă actul juridic ultim prin care poate fi determinat prejudiciul încercat de persoana expropriată ca efect al actului de autoritate al exproprierii.

88. În acest context, formularea ulterioară a unei alte acțiuni în justiție întemeiată pe prevederile art. 1.535 din Codul civil — normă care se regăsește în Codul civil, cartea a V-a: Despre obligații, titlul V: Executarea obligațiilor, capitolul II: Executarea silită a obligațiilor, secțiunea a 4-a: Executarea prin echivalent, subsecțiunea 2: Prejudiciul — prin care se solicită plata de daune-interese moratorii pentru suma stabilită în mod definitiv de instanță cu titlu de despăgubire destinată reparării prejudiciului cauzat prin expropriere, nu poate fi privită ca reprezentând un demers compatibil cu cel permis de legea specială, prin art. 22 din Legea nr. 255/2010, pentru că printr-o astfel de acțiune se tinde nu numai la utilizarea unor criterii suplimentare de determinare a cuantumului despăgubirii ce se datorează pentru expropriere, dar și la formularea unei acțiuni noi pentru repararea prejudiciului cauzat de această măsură, în pofida faptului că s-a finalizat procedura specială care permitea expropriatului să își valorifice dreptul de a pretinde o despăgubire mai mare decât cea oferită de expropriator în condițiile legii speciale.

89. Prin voința legiuitorului, exprimată în conținutul art. 19 alin. (11) din Legea nr. 255/2010, suma consemnată la dispoziția expropriatului cu titlu de despăgubire calculată în cadrul etapei administrative a procedurii de expropriere se eliberează în baza cererii persoanei îndreptățite, cerere care trebuie să fie însoțită de hotărârea judecătorească definitivă și irevocabilă de stabilire a cuantumului despăgubirii ori, după caz, de declarația autentică de acceptare a cuantumului despăgubirii prevăzute în hotărârea de stabilire a despăgubirii.

90. Astfel, demersul expropriatorului de a elibera suma cuvenită expropriatului, fără deosebire după cum cuantumul ei este stabilit prin actul administrativ emis de comisia prevăzută la art. 18 din Legea nr. 255/2010 sau prin hotărârea judecătorească care reflectă soluționarea în mod definitiv a contestației prevăzute de art. 22 din același act normativ, constituie modalitatea în care acest debitor își execută obligația pe care legea i-o atribuie, având natura juridică de plată în sensul art. 1.615 teza întâi din Codul civil, iar efectul plății constă în stingerea obligației respective.

91. În contextul în care declanșarea și parcurgerea etapei judiciare a procedurii de expropriere sunt facultative, fiind lăsat la alegerea persoanei expropriate demersul de a ataca sau nu hotărârea comisiei de expropriere, iar legea stabilește explicit [prin art. 22 alin. (1)] că „exercitarea căilor de atac nu suspendă

efectele hotărârii de stabilire a cuantumului despăgubirii”, trebuie constat că voința legiuitorului a fost aceea de a suspenda, prin dispoziția înscrisă în art. 19 alin. (11) din Legea nr. 255/2010, însăși obligația de plată a despăgubirii până la adoptarea unei hotărâri judecătorești definitive și de a nu asocia acestui demers judiciar vreun efect în planul sporirii despăgubirilor care se cuvin inițiatorului lui. Ca atare, concluzia nu poate fi decât aceea că persoana expropriată nu este îndreptățită să pretindă daune-interese moratorii pentru perioada în care se desfășoară procesul privind contestarea cuantumului despăgubirilor, pentru că obligația expropriatorului de a realiza plata nu devine scadentă înainte de a se finaliza respectivul proces. Prevederile art. 1.535 din Codul civil reglementează situația în care „o sumă de bani nu este plătită la scadență”, situație care în mod evident nu corespunde celei în care legea nu permite expropriatorului să procedeze la eliberarea despăgubirii pe durata soluționării litigiului având ca obiect contestația asupra cuantumului ei.

92. Este util a fi observat că prevederile art. 19 alin. (11) din Legea nr. 255/2010 au fost modificate prin Legea nr. 233/2018, norma având în prezent următorul conținut: „la cerere, despăgubirea va fi eliberată inclusiv titularilor drepturilor reale care nu sunt de acord cu cuantumul stabilit, proporțional cu cota-parte deținută, dacă s-a făcut dovada drepturilor reale asupra imobilului expropriat. Ulterior, în situația stabilirii unui cuantum superior prin hotărâre judecătorească definitivă, expropriatorul va elibera foștilor titulari ai drepturilor reale, la cerere, suma reprezentând diferența dintre despăgubirea stabilită de instanța judecătorească și despăgubirea stabilită de expropriator, proporțional cu cota-parte pe care au deținut-o”. Intervenția legislativă astfel realizată evidențiază faptul că legiuitorul și-a schimbat optica normativă relativ la momentul în care ia naștere obligația de plată a despăgubirii convenite persoanei expropriate care nu este de acord cu suma consemnată de expropriator și totodată a subliniat lipsa de consecințe pecuniare, în planul îndeplinirii acestei obligații (așa cum este ea stabilită de noua reglementare), a eventualei majorări a cuantumului despăgubirii în urma parcurgerii procedurii judiciare de soluționare a căii de atac (contestația) pe care legea specială o deschide titularului dreptului la despăgubire spre a se determina întinderea reală a reparației aferente exproprierii.

93. Trebuie amintit că exproprierea constituie o formă de cedare a proprietății care operează în mod excepțional, în vederea realizării unor lucrări care servesc unor utilități publice. În această materie, statului îi este recunoscută o marjă mai largă de apreciere în reglementarea condițiilor și a procedurilor după care poate fi pusă în practică o atare măsură, acest aspect fiind subliniat și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Relevantă sub acest aspect este hotărârea pronunțată în Cauza *Couturon împotriva Franței*, în care s-a reținut: „34. În speță, Curtea constată, în primul rând, că faptele denunțate de reclamant se circumscriu punerii în aplicare a unei politici de amenajare a teritoriului. Ea reamintește că acest tip de politici, în care primează interesul general al comunității, lasă statului o marjă de apreciere mai mare decât în cazul în care ar fi vorba în mod exclusiv de drepturi civile (a se vedea *Depalle*, citat anterior, pct. 84, CEDO 2010). (...) 38. (...) În opinia Curții, în aceste condiții nu se poate afirma că reclamantul a fost nevoit să suporte o sarcină specială și exorbitantă (...) 43. Prin urmare, pe de o parte, având în vedere marja de apreciere de care Franța dispune în speță, nu se poate susține că, prin respingerea cererii reclamantului prin care urmărea repararea prejudiciului cauzat prin deprecierea proprietății sale ca urmare a construirii autostrăzii A 89, instanțele naționale nu au asigurat menținerea unui just echilibru între cerințele de interes general ale comunității și necesitatea respectării drepturilor fundamentale ale reclamantului”.

94. Pe de altă parte, din perspectiva identificării domeniului de aplicare a prevederilor art. 1.535 din Codul civil și a raportului dintre această normă de drept comun și normele unei legi speciale sunt relevante următoarele statuări făcute de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin Decizia nr. 21/2015: „42. (...) se constată că, în cazul titlurilor executorii având ca obiect drepturi salariale neachitate salariaților bugetari, pot fi pretinse dobânzi penalizatoare menite a acoperi prejudiciul rezultat din fapta ilicită a statului, care, în calitate de debitor, achită cu întârziere sumele acordate prin hotărâri judecătorești, deși acestea sunt executorii de drept de la momentul pronunțării acestor hotărâri. 43. Prin urmare, răspunzând primei ipoteze din întrebarea nr. 1, aceste dobânzi nu au un caracter accesoriu debitului principal și nu reprezintă daune-interese datorate în temeiul art. 166 alin. (4) din Legea nr. 53/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru salariul neachitat, pentru care angajatorul este de drept în întârziere de la data scadenței obligației de plată a salariului. Ca atare, față de faptul că, prin Decizia nr. 2/2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a fost identificată fapta ilicită ce a declanșat mecanismul răspunderii civile delictuale, achitarea de către stat, cu întârziere, a sumelor acordate prin hotărâri judecătorești, urmează a se înlătura ipoteza că dobânzile ce constituie obiectul întrebării preliminare ar curge de la momentul la care a fost introdusă acțiunea principală având ca obiect plata drepturilor salariale. Cum aceste dobânzi sunt distincte de cele aferente dreptului salarial a cărui neplată a fost sancționată prin hotărârea ce constituie titlu executoriu (cele în raport cu care s-a reținut autoritatea de lucru judecat), hotărârea preliminară confirmă astfel lipsa identității de obiect și cauză între litigiul referitor la plata drepturilor salariale și cel pendinte. 44. Pe de altă parte, față de dezlegările din Decizia nr. 2/2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, dobânzile nu pot fi considerate o pretenție nouă, absolut independentă de litigiul anterior, pentru ca, prin însăși acțiunea în răspundere civilă având ca obiect astfel de dobânzi penalizatoare, debitorul să fie pus în întârziere și, prin urmare, prejudiciul să fie datorat de la data introducerii acestei acțiuni, pentru viitor, cu consecința începerii curgerii dobânzilor de la data introducerii acțiunii. 45. Potrivit art. 1088 alin. (2) din Codul civil de la 1864, dobânda nu este datorată decât din ziua cererii de chemare în judecată, afară de cazul în care, după lege, curge de drept”.

95. Aceste statuări ale instanței supreme sunt valabile, pentru identitate de rațiune, și în situațiile la care se referă prezenta sesizare, pentru că evidențiază limitarea pe care o determină existența unei legi speciale în privința aplicării prevederilor de drept comun relative la repararea prejudiciului cauzat prin îndeplinirea cu întârziere a unei obligații de plată a unor sume de bani.

96. În lumina statuărilor evocate, dar și a trăsăturilor particulare ale cedării dreptului de proprietate ce se realizează prin expropriere, se reține că reglementările din cuprinsul legii speciale referitoare la reparațiile care se acordă în această materie trebuie să fie singurele repere legale care pot fi valorificate în procedura de stabilire și plată a despăgubirii convenite persoanei expropriate, ele reflectând modalitatea în care legiuitorul a înțeles să asigure repararea prejudiciului cauzat prin preluarea forțată a proprietății, dar și să determine finalizarea procedurii de stabilire a respectivei despăgubiri în relație cu epuizarea căii de atac prevăzute prin art. 22.

97. Pe cale de consecință, nu poate fi reținută altă concluzie decât aceea că incidența reglementării de drept comun conținută de art. 1.535 din Codul civil nu este compatibilă cu prevederile art. 22 și 34 din Legea nr. 255/2010 coroborate cu cele ale art. 21—27 din Legea nr. 33/1994 în situația în care se solicită, ulterior momentului la care despăgubirile au fost deja stabilite prin hotărâre judecătorească definitivă, daune-interese moratorii pentru perioada cuprinsă între data transferului dreptului de proprietate și data la care a devenit definitivă hotărârea judecătorească ce exprimă finalizarea procedurii în care poate fi contestat quantumul despăgubirilor pe care expropriatorul le datorează.

98. Situația este, însă, diferită în cazul daunelor-interese moratorii solicitate pentru perioada ulterioară datei la care a devenit definitivă hotărârea judecătorească menționată pentru că, așa cum s-a reținut în precedent, acest act jurisdicțional constituie un titlu de creanță care conferă persoanei expropriate dreptul de a cere eliberarea de îndată a despăgubirii, în quantumul stabilit de instanță [fie prin confirmarea sumei stabilite de expropriator, fie prin majorarea acestei sume în conformitate cu art. 27 alin. (2) din Legea nr. 33/1994].

99. Acest drept, de a cere eliberarea sumei cuvenite, este corelativ cu obligația expropriatorului de a plăti despăgubirea ori de a o consemna la dispoziția persoanei îndreptățite, ceea ce înseamnă că respectiva obligație devine scadentă la data la care a luat sfârșit procedura specială de cuantificare a despăgubirilor reglementată prin Legea nr. 255/2010. În

consecință, de la această dată pot fi cerute daune-interese moratorii în temeiul prevederilor art. 34 din Legea nr. 255/2010 coroborat cu art. 1.535 din Codul civil, pentru că dreptul de creanță al expropriatului are ca obiect o sumă certă și exigibilă, stabilită printr-un titlu executoriu, iar pasivitatea debitorului în a o elibera este de natură a genera un nou prejudiciu. Acest din urmă prejudiciu este unul ce se pretinde a fi cauzat de neplata la termen a despăgubirii, deci de o faptă ilicită a expropriatorului, astfel că este distinct de cel cauzat prin actul de expropriere. În consecință, nu intră în domeniul de aplicare a reglementărilor din legea specială referitoare la modalitatea de stabilire a despăgubirilor derivate din expropriere, el fiind susceptibil de a forma obiectul unei pretenții fundamentate pe reglementarea de drept comun menționată.

100. Raționamentul expus asigură eficiența regulii de principiu privind interpretarea și efectele legii civile, care își găsește expresie în art. 10 din Codul civil, anume aceea potrivit căreia legea specială, derogatorie și prioritară, nu trebuie să fie aplicată prin analogie altor situații decât cele care intră în domeniul lor restrictiv de reglementare. În privința aspectelor nereglementate, legea specială se completează cu legea generală, acesta fiind sensul în care trebuie interpretat art. 34 din Legea nr. 255/2013 care prevede că „dispozițiile prevăzute mai sus se completează în mod corespunzător cu prevederile Legii nr. 33/1994, precum și cu cele ale Codului civil și ale Codului de procedură civilă, în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi”.

101. Pentru toate aceste considerente,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă, în Dosarul nr. 847/95/2019.

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 22 și art. 34 din Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, republicată, cu modificările și completările ulterioare, forma anterioară modificării prin Legea nr. 233/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, coroborate cu art. 21—27 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, republicată, stabilește că:

Despăgubirea stabilită în procedura prevăzută de Legea nr. 255/2010, prin hotărâre judecătorească definitivă, nu este compatibilă cu acordarea de daune moratorii întemeiate pe prevederile art. 1.535 din Codul civil, pentru neplata respectivei sume în perioada cuprinsă între data transferului dreptului de proprietate și data la care s-a finalizat judecata asupra contestației privind quantumul despăgubirilor.

Despăgubirea stabilită prin hotărâre judecătorească definitivă, pronunțată în procedura prevăzută de Legea nr. 255/2010, este compatibilă cu acordarea de daune moratorii întemeiate pe prevederile art. 1.535 din Codul civil, în cazul în care acestea sunt solicitate pentru perioada ulterioară datei la care s-a finalizat procedura judiciară de soluționare a contestației prevăzute în art. 22 alin. (1) din Legea nr. 255/2010.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată, în ședință publică astăzi, 2 martie 2020.

PREȘEDINTELE SECȚIEI I CIVILE
LAURA-MIHAELA IVANOVICI

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

